



- for tøffe norske forhold



Brukerhåndbok



Gratulerer med ny henger!

Gratulerer med din nye **Gaupen henger**, som vi er sikre på at du vil få mye glede av.

For å full glede av hengeren er det imidlertid viktig å følge visse råd og henvisninger. Vi håper derfor at du vil ta deg tid til å se gjennom denne boken.



Merk deg spesielt **de viktige punktene** som er markert med dette merket. Disse er av sikkerhetsmessig betydning.

Hvis det skulle oppstå spørsmål som denne håndboken ikke gir svar på, er du **alltid velkommen** til å kontakte din forhandler.

Navn på eier: _____

Type: _____

Reg. nr.: _____

Kjøpsdato: _____

Chassis nr.: _____

INNHold

Forord	2
Reklamasjonsbestemmelser	3
Sikkerhet	3
Betjeningsveiledning	4
Vedlikehold	5
Elektrisk koblingsskjema	7
Tips og råd ved bruk av båthenger	8
Service	10
Servicekvitteringer	10

Reklamasjonsbestemmelser

Fabrikken garanterer sine hengere for eventuelle fabrikkasjonsfeil i henhold til lov om kjøp. Kunden plikter å melde fra om feilen umiddelbart etter at den oppdages eller burde vært oppdaget. Det påligger kunden å dokumentere at feilen var tilstede ved levering av hengeren og at hengeren er brukt på forskriftsmessig måte.

Reklamasjoner

Alle reklamasjoner fra kunden skal gå gjennom våre forhandlere. Det vil derfor ikke bli behandlet noen reklamasjoner i form av faktura fra andre verksteder, uten at dette er avtalt på forhånd.

Reklamasjonsretten omfatter

- Utskifting eller – etter fabrikkens valg – reparasjon av konstruksjonseller materialfeil, så lenge det er snakk om feil som er oppstått under normal og forskriftsmessig bruk av hengeren.
- Reparasjoner utført i reklamasjonsperioden forlenger ikke denne.

Følgende forutsetninger for reklamasjonsretten skal være oppfylt

- Fabrikkenes serviceforskrifter skal følges som vist i denne håndboken.
- Reparasjoner skal skje hos en GAUPEN forhandler.
- Oppståtte feil må ikke kunne henvises til manglende overholdelse av håndbokens anvisninger, manglende erfaring hos føreren eller unormal anvendelse av hengeren.

Reklamasjonsretten omfatter ikke

- Utgifter til løpende vedlikehold eller utgifter som kan vise til normal slitasje eller som en følge av at hengeren ikke er blitt benyttet i lengre perioder.
- Feil som følger av ikke-forskriftsmessig bruk, anvendelse av ikke-originale reservedeler eller reparasjoner foretatt av en ikke-GAUPEN forhandler.
- Leie av erstatningshenger.

Sikkerhet

Ved all lasting må det tas hensyn til totalvekt, lastevekt, kuletrykk samt fordeling av last.

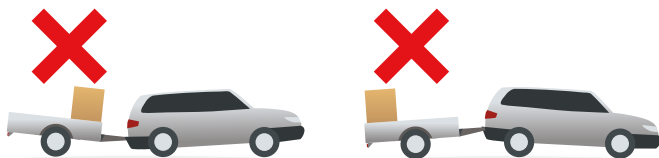
Kuletrykk

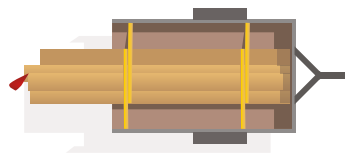
Kuletrykket er den vekt som trykker på bilens tilhengerkule. Kuletrykket skal ikke overstige vekten som er oppgitt i bilens vognkort. Kuletrykket skal heller ikke være negativt, dvs at tilhengeren ikke skal dra bilens trekkule opp. For høyt eller for lavt kuletrykk vil kunne gi bilen betydelig dårligere kjøreegenskaper. Det kuletrykket som er best vil variere fra bilmodell til bilmodell, men det bør ligge mellom 40 (min)- 80 kg (max). Det er også viktig at lasten fordeles så jevnt som mulig på tilhengerens lasteplan. Tunge kolli plasseres midt over akslingen eller rett foran.



Sikring av last

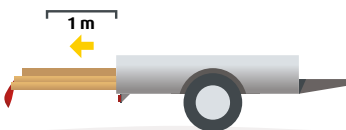
Sørg alltid for at lasten er skikkelig sikret, slik at den ikke kan forårsake noen risiko for andre som ferdes i trafikken. (se fig under) Bruk alltid surreremmer som tilfredsstillende den vekt de skal sikre.





Sett på et merkeband på last som stikker ut mer enn 1 meter bak.

Det er brukerens ansvar at lasten er sikret på en forskriftsmessig måte!



Last på tilhenger – planker.

Betjeningsveiledning - alle modeller

Før du kjører

1. Kontroller at kulekoblingens låsemekanisme sitter godt på kula.
2. Kontroller el. kobling mellom bil og henger.
3. Se til at støttehullet er heist opp og at det er godt festet.
4. Kontroller at løse deler f.eks. karmen er godt stengt og låst.
5. Kontroller at lasten er godt sikret og om nødvendig dekket.
6. Kontroller belysningen. Lys, bremselys, blinklys og markeringslys.
7. Kontroller refleksene.
8. Kontroller at hengeren har riktig type dekk og at disse er hele, har nok dekkmønster og korrekt lufttrykk.
9. Kontroller at sikkerhetswiren er hel, og rett festet til hengerfestet. Wiren skal ligge i en rett linje fra hengeren til bilens trekkule og festes som bildet under viser.



Wiren skal strammes til så den ikke kan hoppe av bilens trekkule!

Avkobling

1. Ta el.kontakt ut og sett den i holderen.
2. Ta av sikkerhetswiren.
3. Henger kobles fra bilens trekkrok. Løft hengeren fri fra trekkroken ved å løfte i håndtaket. Vær under løftingen oppmerksom på evt. vekt av last.
4. Husk å ettertrekke hjulbolter etter ca. 30 km og deretter sjekk dette jevnlig. Vi anbefaler at hjulboltene trekkes med moment. M12x1,5: 90NM.


Vedlikehold

Luftrykk i dekk

Forskjellige typer dekk skal ha forskjellig luftrykk for å virke optimalt, og for å unngå unødig dekkslitasje. Ved hjelp av tabellen vil du finne korrekt luftrykk for din henger.

Ved lengre tids lagring av hengeren bør denne "klosses" opp eller eventuelt lagres loddrett for å unngå belastning om kan ødelegge/skade dekkene.

		VED LETT BELASTNING		VED MAKS LASTEEVNE	
DIMENSJON	LOAD INDEX	PSI	BAR	MAX PSI	MAX BAR
5.00-10 (6PR)	79N	35	2,4	50	3,4
155/80 R13	84N	33	2,3	44	3,0
165/80 R13 C	96N	45	3,1	65	4,4
195/70 R14	96N	33	2,3	44	3,0
195/70 R14 C	104N	45	3,1	65	4,4

Intervall	Service
Løpende 	Kulekoblingens innvendige bevegelige deler holdes rene og smurte. For at kulekoblingen skal fungere tilfredsstillende og støyfritt er det viktig at kula er smurt. Når hengeren kobles fra, bør trekkroken beskyttes med en hette. Dessuten bør lukkemekanismer og hengsler smøres jevnlig. Etter første kjøretur skal hjulboltene ettertrekkes.
Etter 2.000 km eller 6 mnd.	Kontroll av lager.
For hver 5.000 km. eller hver 12. mnd.	Justering av bremsler.
For hver 10-15.000 km. eller hver 12. mnd.	Kontroll av bremsebånd og/eller skifting av disse. Returfjærer byttes alltid ved skifte av bremsebånd. Håndbrekk kontrolleres, nipler samt øvrige deler på påløpet smøres.



Hengeren krever kun minimalt vedlikehold. Din GAUPEN forhandler er gjerne behjelpelig med å utføre vedlikeholdet.

Vask og rengjøring

Hengeren bør holdes ren. Chassiset skal vaskes på samme måte som bil. Spyl først med vann og vask så med en gjennomvåt svamp eller børste. Er hengeren tilgriset av olje, asfalt eller lignende kan alkalisk avfetting benyttes.

OBS! Galvaniserte deler tåler ikke syre og visse kjemikalier. Etter kjøring på saltet vei eller etter transport av f.eks. kunstgjødsel eller andre syreholdige varer, bør hengeren skylles grundig med rent vann. Dette er spesielt viktig på nye hengere med fersk galvanisering.

OBS! Vask med avfetting bør skje på plasser som er beregnet for dette, f.eks på vaskeplass på bensinstasjon.


På bunnplaten anbefaler vi vask med en mild såpe (ikke avfetting), husk og skylle grundig etter påføring. Skal høytrykkspyler benyttes anbefaler vi spyling med god avstand fra platene og med maks trykk 120 bar.

Hestehengere og skaphengere

På grunn av syre i hestens avføring er det viktig med jevnlig vask og rengjøring, bruk også rikelig med strø, f.eks. flis. Alle våre hestehengere er utstyrt med et råtefritt kompositt gulv, og det er viktig at dette rengjøres regelmessig. Dette bør gjøres minimum 2 ganger pr. år. Dersom ispigger benyttes SKAL det legges en ekstra mat på gulvet for ikke å skade gummimatten. Disse mattene kan kjøpes hos våre forhandlere. For hestens sikkerhet anbefaler vi at gulvet jevnlig sjekkes for feil eller skader.

På sideplatene (hest og skaphengere) anbefaler vi vask med en mild såpe (ikke avfetting), husk å skylle grundig etter påføring. Skal høytrykkspyler benyttes anbefaler vi spyling med god avstand fra platene og med maks trykk 120 bar.

Vedlikehold brems

Feil	Årsak	Løsning
Bremsene er skjeve.	Hjulbremsene er ulikt justert.	Juster bremsene og kontroller om bremsekablene er rustet fast.
Hengeren bremsr allerede når gassen slippes.	Støtdemperen i påløpsbremsen er defekt.	Demperen skiftes.
Hengeren støtbremsr.	Støtdemperen i påløpsbremsen er defekt.	Demperen skiftes.
 Hengeren "banker".	Kulekoblingen er slitt. Sjekk foringer i påløpet.	Bytt koblingen. Evt. bytt foringer.
Tungt å rygge.	Bremsene er for stramme. Utslitte foringer i påløp.	Juster bremsene.
Bremsene blir varme.	Bremsene er feil justert. Bremsekabler er knekt eller sitter fast. Tilbaketrekksfjærer er slappe. Håndbrems er på.	Juster bremsene.
Hengeren bremsr konstant.	Bremsebåndene er rustet fast til bremsetrommelen etter lang tids parkering.	Løses med lette slag på insiden av bremsekjeldet. Unngå bruk av håndbrekk.

Vedlikehold og justering av bremsler

Bremsene krever jevnlig vedlikehold og justering. Det krever at reparasjon og justering kun foretas hos en GAUPEN forhandler.



Vedlikehold av lager

De nyutviklede lagrene er vedlikeholdsfrie og er fra fabrikk smurt med riktig fettmengde. Det er derfor ikke nødvendig å kontrollere lagrenes fettmengde. Hvis et lager blir skadet, kontakt en GAUPEN forhandler for utskifting.

Koblingskjema

Funksjon	13 polet kontakt	Farge	7 polet kontakt
Blinklys v	1	Gul	L
Tåkelys	2	Blå	54g
Jord	3	Hvit	31
Blinklys h	4	Grønn	R
Baklys h	5	Brun	58R
Brems	6	Rød	54
Baklys v	7	Svart	58L
Ryggelys	8	Grå	
Permanent	9	Ikke i bruk på std. hengere.	
Tenningsturt	10		
Jord pol 10, 12	11		
Jord pol 9	12		

Hvis bilen er utstyrt med 7 polet kontakt benyttes et adapter for tilkobling, denne fåes kjøpt hos din GAUPEN forhandler.

For å unngå problemer med lys, sørg for å holde kontaktene rene, og fri for irr/korrosjon.

Et tips er å spraye kontakten jevnlig med elektro spray, f.eks. CRC 2-26 electro. Husk også å sjekke lyspærer jevnlig.

Skulle det allikevel oppstå problemer med det elektriske anlegget på din henger, kontakt en GAUPEN forhandler for sjekk.

Tips og råd ved bruk av båthenger

Båtens vekt og lengde skal passe hengeren

Vekten er meget viktig med tanke på hengerens nyttebelast. Husk også at båtens oppgitte vekt er uten motor og med tomme vann/drivstofftanker. Det kan være fristende å bruke båten som ekstra bagasjerom, men pass på at du ikke overlastet hengeren og at plassering blir gunstig i forhold til kuletrykk.

Plassering av båt på hengeren

Med unntak av den minste båthengeren (L0516) har de øvrige modellene selvjusterende kjø/ sidestøtte.

Båten plasseres slik at kuletrykk blir riktig 40 (min)- 80 Kg (max). Baugstøtte justeres inntil.

Enkelte biler kan ha tillatt høyere/ lavere max kuletrykk, sjekk bilens vognkort.

Andre forhold som påvirker kuletrykket er høyde på bilens tilhengerfeste.

L0516 har kjølrull som kan høydejusteres (vippe fås som ekstrautstyr). Sidestøtter justeres inntil skrog.

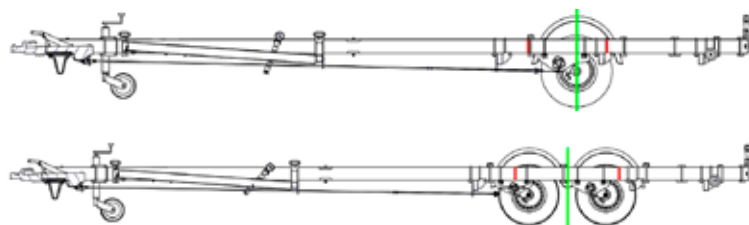
Noen modeller har ekstra sidestøtter som justeres inntil skrog (ved behov for flere, fås dette som ekstrautstyr på alle modeller).

Dersom det ikke er mulig å oppnå riktig kuletrykk, eller at båten stikker langt ut bak (stort overheng), kan akslingen(e) justeres i lengderetning på alle modeller som har rød merking på rammevangene. Merkingen definerer hvor man trygt kan plassere senter av hjul / senter av tandem akslingene innenfor.

Obs! Ved tandem aksling må avstanden mellom akslingene opprettholdes.

Se tegning under. Ved flytting må bremsestag tilpasses, eventuelt forlenges/kortes ned!

Stropp båten forsvarlig før kjøring!



Sjøsetting

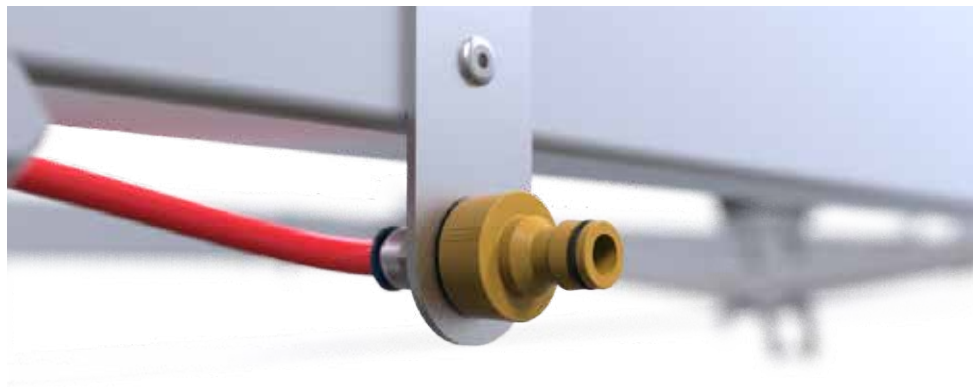
Ved sjøsetting kan hengeren senkes i vannet. Dersom dette gjøres må følgende tas i betraktning:

Bremsene må få tid til å kjøle seg ned i noen minutter etter kjøring. Påløp, støttehjul og elektriske koblinger i front skal ikke senkes i vannet. Sjekk alltid at grunnen er egnet.



Dersom hengeren må kjøres i saltvann er det spesielt viktig at hengeren spyles grundig med rent vann for å fjerne eventuelle saltrester som kan virke negativt på hengerens galvanisering.

Bremsetromlene må også spyles rent innvendig. Dette gjøres ved å koble til en hageslange med «Gardena» kobling til hengerens spyle system (montert foran fremste aksling på venstre side).



Kobling spyle system

Prosedyre:

1. Sving ut platen med hengerens kjennemerke.
2. Rygg hengeren så langt ut i vannet som nødvendig for sikker sjøsetting.
3. Sveiv ut båten med vinsjen. Pga. treghet i rullene vil man ofte måtte dytte båten fri.
4. Hvis hengeren senkes i vannet må hengeren og tromlene spyles med rikelig med rent vann.

Hvis forholdene tilsier at det ikke er forsvarlig å sjøsette båten ved å rygge den ned i vannet, anbefales bruk av kran.

Oppdraging av båt

1. Sving ut platen med hengerens kjennemerke.
2. Rygg hengeren så langt ut i vannet som nødvendig. Husk at kulekoblingen eller elektriske koblinger i front ikke skal under vann.
3. Kjør båten forsiktig inn mot rullene. Viktig at båten nå ligger sentrert.
4. Frigjør vinsjen, dra ut vinsjbåndet og fest kroken i båten.
5. Dra opp båten med vinsjen og fortøy båten til hengeren. Viktig å stroppe hengeren med 4stk stropper.
6. Sving inn platen med kjennemerket.
7. Skyll hengeren og tromlene.
8. Sjekk at bremses og lys virker før du kjører.

Lagring

Ved lengre tids lagring av hengeren anbefales det at hengeren «klosses» opp slik at hjulene ikke tar skade eller kan bli urunde.

Spesialutstyr

Det finnes mange forskjellige båttyper, deriblant noen som trenger bedre tilpasning enn vanlig. Det finnes muligheter for å sette på flere sidestøtter og kjølruller. Dette fås kjøpt som ekstrautstyr. Rådfør deg med din forhandler hvis dette er ønskelig.

Service

Vi anbefaler at hengeren jevnlig sjekkes hos en autorisert GAUPEN forhandler. For at garantien skal gjelde må tilhengerens servicekvittinger fremvises.

Viktige punkter ved service

På chassis skal følgende kontrolleres:

- Etertrekking av hjulbolter.
- Mønsterdybde og lufttrykk på dekkene.
- Bevegelige deler. Disse smøres evt. opp.

På aksel/påløp skal følgende kontrolleres:

- Hjullager
- Innfesting av aksel kontrolleres.
- Bremsesko/trommel. Evt. bytte dersom bånd/trommel er for slitt.
- Smøre påløpet.
- Strømpe på bremsewire, teste funksjonen. Evt. justere/bytte.
- Bevegelige deler på kulekoblingen. Smøres, testes.
- Funksjon på påløpsdemper. Testes.
- Sikkerhetswire.

På det elektriske anlegget skal følgende kontrolleres:

- Støpsel rengjøres.
- Kabler.
- Lykter (funksjonstest).
- Reflekser.

Etter 1 år/5000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 6 år/30000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 2 år/10000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 7 år/35000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 3 år/15000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 8 år/40000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 4 år/20000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 9 år/45000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 5 år/25000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Etter 10 år/50000 km
Stempel forhandler:

Dato: _____

Førerforkriftene

Alle kan trekke tilhenger med tillatt totalvekt t.o.m. 750 kg. Bilens vognkort angir hvor stor aktuell totalvekt (last + vekt av henger) bilen har lov å trekke.

Tilhenger over 750 kg tillatt totalvekt.

Klasse B	Klasse BE	Klasse B96	Klasse C1
Du kan trekke tilhenger hvor summen av tillatt totalvekt på bil + henger ikke overstiger 3.500 kg. Tilhengerens tillatte totalvekt må heller ikke overstige bilens egenvekt. Aktuell totalvekt må likevel ikke overstige maksimalvekt for tilhenger i bilens vognkort hvis denne er lavere.	Tilhengerens aktuelle totalvekt (last + vekt av henger) må ikke overstige det bilen har lov å trekke i henhold til bilens vognkort.	Klasse B 96 gir rett til å føre vogn tog (bil + tilhenger) med samlet tillatt totalvekt som er 750 kg høyere enn vogn togvekten på 3.500 kg for ren klasse B, dvs. vogn togvekt inntil 4.250 kg for klasse B 96.	Kun tillatt totalvekt t.o.m. 750 kg.
			Klasse C1E Tilhengerens tillatte totalvekt må ikke overstige bilens egenvekt. (Eller maksimalvekt for tilhenger i bilens vognkort hvis denne er lavere).

Hastighetsbegrensninger

På veg med fartsgrense over 80 km/t kan du ikke kjøre fortere enn 80 km/t når du trekker tilhenger. Trekker du tilhenger uten bremses, kan du ikke kjøre fortere enn 60 km/t hvis tilhengeren har aktuell totalvekt på 300 kg eller mer.

Se Statens Vegvesen sin tilhengerkalkulator

www.vegvesen.no/kjoretøy/eie+og+vedlikeholde/tilhengerkalkulator

Denne finnes også som en egen App.